

Dagbok från Återvändardagar Flybrännan 2000-07-07

I början av året 2000 kom det ett inbjudningsbrev med rubriken "Hej Flybrännanunge"! Det var en inbjudan från Fly/Flybrännans Byalag till "Återvändardagar" för bl. a. alla som var barn och gick i skolan här under kraftverksbyggets tid. Det lät intressant och vi svarade Jatack till denna inbjudan. Där var ju både pappa Algot och farfar Hugo snickare och s k "Vattenrallare" som flyttade från det ena kraftverksbygget till det andra. Monica flyttade från Flybrännan till Nyköping 1961. Och nu skall vi alltså bege oss tillbaka till barndomens domäner. Faktiskt med lite magpirr.

Vi packar bilen på morgonen den 5 juli hemma i Nyköping, Målet är alltså att delta i dessa "Återvändardagar". Vi kommer att göra ett uppehåll hos mamma/svärmor Britta i Timrå ett par dar innan vi fortsätter upp till Flybrännan

Fredag den 7 juli år 2000

Och så - i dag kom vi till Flybrännan omkring kl 12.00. Det verkade lite vilset först men så småningom började det att röra på sig. Vi stegade in på Forsgårdens plan och där fick Monica den första stora kramen. Det var Lennart Lindberg som ropade -Monica och kom emot oss med öppen famn. Hans syster Sonja var också där.

Inne i Forsgården hade man försökt rekapitulera livet från 1949 och fram till slutet av 50-talet.

Där fanns skärmar med gamla foton från skola, arbetsliv och tidningsartiklar, modeller av samhällets uppbyggnad och mycket annat. Det blev t o m intressant för mig som utomstående och sörmlänning som under hela livet inte varit bosatt utanför landskapets gränser. (Frånsett 9 mån i Halland 1959).

När vi vandrade runt i Forsgården och studerade skärmarna med bl.a. skolfoton dök den ena efter den andra av gamla skolkamrater upp och stora kramkalaset hade börjat. Där kom Roland Jacobsson och Barbro Stenberg. Barbro är tydligen med i kommittén för det hela. Sen kom Anders Ahlin, Arne Forsell, (han anhöll om min hand hos pappa när vi var 6 -7 år gamla och fick klartecken, men återkom aldrig). Så kom Alfred och Ester Tjernberg, Siv Wikner och många, många fler.

Vi åkte sedan tillbaka till Ramsele för egen lunch. Vi åt var sin pizza och handlade med oss det nödtorftiga för resten av dagen och kommande frukost. Alltså öl och chips. Plus lite mera.

Åter i Flybrännan. Vi packar ur bilen och flyttar in i "Sviten" i den gula baracken. Sviten består av två rum varav det ena har ett tvättställ. Toaletten delas med de andra rummen och finns i korridoren intill ytterdörren. Mitt emot oss bor Roland Ogren med syster Anette.

Monica visade honom sin poesibok där han ritat och skrivit: "Jag älskar pengar och vackert väder, bekväma sängar och snygga kläde". I dag är han visst, enligt Anette konstnär. Målar tavlor m m.

Vi återvänder till Forsgården igen och där dyker Börje Östlund med lillebror Stig upp. En lillebror som var mycket längre än storebror. Nya kramar och studier av skolfoton m m. Vi går i sällskap med dom ned mot kraftverket. De bor i husvagn nere på ställverkets plan tillsammans med flera andra husvagnsåkande deltagare.

Nu är kl 8 på kvällen och vi sitter i Sviten med en drink och lite chips. Ännu ingen myggplåga. Det är så kallt att inte ens myggen törs ut! Det tackar jag särskilt för

Lördag den 8 juli år 2000

I dag är det lördag och lika kallt och regnigt som i går. På tidiga förmiddagstimmar åker vi ned till "Rafnasil" (gamla namnet på Ramsele har jag lärt mig) igen. Monica har bara "tålösa" skor med sig så hon fryser om tårna. Ja - ja, som man packar får man frysa! Hittar ett par skor hos Husqvarna Service. Dom sålde både skor och gräs- klippare, shorts och jordfräsar mm. Det kallar jag "Diversifierad verksamhet".

Sen går vi snett över vägen till Apoteket. Hon som går bredvid mig har ont i huvudet. Men APOTEKET HAR SEMESTERSTÄNGT! Till i början av augusti månad! Får man inte ha ont i huvudet i denna bygd under juli ? Jo då - man kan köpa medicin i ICA-butiken. (Privatens?)

Vi åker fram till ICA och Monica går in för att köpa Alvedon. Irrar länge i butiken utan att hitta någon medicinliknande verksamhet eller en skylt om mediciner o dyl. Frågar en anställd i butiken var dom gömt Apoteket. Jo då det går bra att handla medicin i "Charken" !! Tur det inte var hos styckmästarn! Då hade man nog börjat undra.

Tillbaka igen till Flybrännan via Nässjö (inte Nässjö i Småland. Det hade blivit i längsta laget).

Det var medlemmar i Byalaget, Eva, Ann, Lennart m flera som drog igång det hela och hade de vetat följderna av det inbjudningsbrev som sändes ut hade de nog aldrig vågat göra det. Av 450 utsända inbjudningar svarade ca 270 mottagare Ja tack! Tillsammans med respektive och medföljande barn blir det ca 660 personer till middagen i kväll !!!

När Lennart hälsar välkommen från entrétrappan på Forsgården erkänner han att de fick kalla fötter. Men har man tagit "hm hm" i båten så ...

Hur utfordrar man då över 600 människor under bar himmel och temperatur runt 8-10°C och duggregn ? Jo, med färdiga portionstillrikar med potatissallad, rostbiff, grönsaker smör och bröd samt dricka. Allt på löpande band. Vi sitter vid långbord i två stora tält. Den som ätit klart lämnar plats för nästa. Och sedan kaffe och kaka i nästa tält. Det fungerar bra och det smakade bra. Men alla fryser. Tyvärr. Men över vädrets makter rår inte ens Flyn/Flybrännans Byalag. Men de har gjort ett fantastiskt jobb och att belöna eller ersätta dom ekonomiskt kan ingen klara av. Bara att beskriva hur de gjorde för att spåra upp alla namn, personnummer och adresser kunde bli en lång avhandling. Tack för att ni fullföljde era planer.

Monica har med sig sin poesibok, som jag nämnt tidigare. Men hon har också med sig en liten bok som heter "Mina klasskamrater". I den hade de flesta av kamraterna presenterat sig själva genom att svara på frågor om sig själva. Där stod det hur gammal man var, hur lång man var och hur mycket man vägde. Vidare vad man älskade, hatade och vad man önskade sig av materiella ting och slutligen vad man "ville bli när man blev stor".

Just det sista var tacksamt att kontrollera. Visst hade de flesta blivit något annat men det fanns också exempel där det stämde in.

Vår gamle magister Jimmy Näsström har kommit hit också. Det hade väl ingen anat. Hur gammal kan han vara ? Han ser pigg ut och kommer ihåg namnen på de flesta av sina gamla adepter och kan också berätta vissa specifika egenheter hos en del av dem.

Kl 19.30 blir det klassfotografering framför anslagstavlan vid Forsgården. Det blir faktiskt 15 - 16 stycken !! Spännande att se hur det blev.

För att verkligen kunna minnas de här FÖRSTA ATERVÄNDARDAGARNA har Monica köpt en svart T-shirt med byalagets text och motiv, löst medlemskort i bylaget, beställt den video som berättade om just de här åren i Flybrännan och gruppfotot. Och för att vara riktigt säker på att få tillfället dokumenterat deponerade hon en slant hos Eva som lovat köpa och sända till oss det som eventuellt skrevs i tidningar m.m. Ja, nostalgin formligen sprutade ur alla när de påminde varandra om vilken fin uppväxttid de fick, de som bodde, verkade och gick i skolan här. Vilket kamratskap och vilken gemenskap. Det var mer än ett öga som tårades när allt detta kom på tal. Något som dagens barn och ungdom aldrig kan föreställa sig.

UNDERBART!

En dansorkester från Sollefteå har ställt upp sin anläggning som tog hela ytan i anspråk. Här skall "dansas tills solen rinner upp". Ingen vet när detta sker i Flybrännan.

Jag följer Monica ned till Forsgården igen. Det skall ju dansas. Och var skall slevan vara .....? Själv får jag ju totalt "motorstopp" i ben och fötter när det blir trångt. OBS ! Monica har inte fått några direktiv om senaste hemkomst !! OBS ! Men kl 23.30 infann hon sig i sviten varm och med ömmande fötter och ben. Hon hade fått dansa 2 timmar i sträck.

Sen blev det Natti, natti.

Omkring kl 12.00 i morgon blir det visning av Storfinnforsens kraftverk och då skall man också eventuellt släppa på vattnet för att få det pampigt.

Söndag den 9 juli

Klockan är ca 07.00 när vi vaknar. Det regnar INTE just nu. Lättar på fönster- haken för att få lite friskare luft. Ungefär 07.30 kliver vi ur sängarna. Morgontoalett och lite improviserad frukost. Därefter gör vi en utflykt till terrängen på andra sidan vägen för att orientera oss fram till platsen där skolan låg. igenvuxet. Vi hittar en skylt som det står BB på. Det avser inte det BB jag först tänker på utan det betyder Barnbispisning. (i Sörmland kallade vi det Matköket). Sen hittar vi skylten "SKOLA" Jag tar ett par kort på Monica mitt bland skyltar och regnvätt gräs. Några hus- vagnscampande deltagare vaknar i sin vagn som står på den gamla vägen upp till skolan. Monica påminner dem om att "i den här backen åkte vi kälke med Klas-Göran Boman liggande på magen medan flera andra satt på honom. Men det kom en bil på vägen upp till skolan. Alla hann hoppa av utom Klas-Göran som bröt benet vid krocken med bilen".

Sen gör vi ett besök i Forsgården igen. Forsgården är liksom navet i sammanhanget. Klockan är ca 10.00 och städning- en av lokaler och omgivning är i full gång. De som kör kvastar m.m. kom i säng halv fyra på morgonen men är redan i farten. Vi får oss en kopp nykockt kaffe! Gott!

Vi går ytterligare en nostalgisväng runt det gamla bostadsområdet. Det är som om de som levt och bott här inte kan få nog av konstatera att här bodde vi och där bodde dom o s v. Vi träffar Sonja som står på trappan till Evas hus i morgonrock. Vi får exakt anvisning

om var Monica bott och fotograferar en mängd gräs och några granna blommor. Går ned till badstranden och flottarstugan. Monica tar med en liten sten med lite röd mossa på från dammen.

Träffar andra som gräver upp växter på en tomt och ytterligare andra som fotograferar "11 gissade" besättningar. Det är 7 år sedan vi var här senast. Men växtligheten är mycket tätare på bara dessa år.

Omkring kl 11.30 glider Lennart förbi med sin Van. Han stannar och frågar om vi vill åka med ned till kraftstation. Man tänker börja visningen nu och, om man får klartecken från driftsledningen, kanske man kan släppa på lite vatten. När vi kommer ned till huvudbyggnaden går vi (ca 12 personer) in i konferensrummet där Lennart berättar lite om "bygget". I korridoren visade han oss den Mammuttand som man fann på 4 m djup när man grävde för bygget. Det höll man tyst om tills bygget var klart. Annars riskerade man att få stoppa bygget på oviss tid i väntan på de utgrävningar som säkert blivit följden annars. Mycket klokt gjort.

När vi kommer ut ur konferensrummet och skall börja rundvandringen har det kommit ytterligare en stor skara människor. Och hela tiden rullar det in bilar på gården. Det var minst 40-50 personer som ville se vattenpåsläppet. Då bestämde vi oss för att avstå visningen. Jag har som sagt mycket svårt att röra mig när det blir för trångt kring fötterna

Vi går upp till Forsgården för att säga adjö till de som finns där och sedan upp till vår svit och börjar packa. Innan vi hinner riktigt in börjar ett skyfall som varar i kanske 5 minuter. Men sen packar vi, slänger våra sopor och styr mot Timrå igen. På tisdagen återvänder vi till Nyköping.

Till sist

Tack Flyn/Flybrännans Byalag, alla ni som ordnade till detta. Återvändardagarna blev en SUCCE!!

Monica fick träffa massor av gamla bekanta och jag fick många nya bekanta.

Kommer vi åt Ert håll någon mer gång så lovar vi att höra av oss! En del av er erbjöd husrum och andra både mat och dryck. Det kan vi ju bara inte låta gå oss förbi!

TACK!!

Flybrännan den 9 juli 2000

Monica (Lundströrn) och Lasse Franzon